

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokous

Aika maanantai 11.5.2020 klo 14.00-16.00

Paikka Skype

Osallistujat valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto (puheenjohtaja)

neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarain controller -toiminto (varapuheenjohtaja)

yksikön päällikkö Lauri Taro, valtioneuvoston kanslia (Aino Jalosen varajäsen)

talousjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö

tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö

turvallisuuspäällikkö Kari Santalahti, sisäministeriö

erityisasiantuntija Elina Saarimaa, puolustusministeriö (Kristiina Olssonin sijaisena)

neuvotteleva virkamies Juha Halonen, valtiovarainministeriö

tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö

hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö

talousjohtaja Jukka Nummikoski, maa- ja metsätalousministeriö

taluspäällikkö Taina Vähimaa, työ- ja elinkeinoministeriö (Antti Joensuun sijaisena)

talousjohtaja Mikko Staff, sosiaali- ja terveysministeriö

taluspäällikkö Timo Jaakkola, ympäristöministeriö

apulaisjohtaja Väinö Viherkoski, valtiontalouden tarkastusvirasto

apulaisjohtaja Tanja Wistbacka, Valtiokonttori

johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi, Kela

johtava asiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, Väestörekisterikeskus / VAHTI

neuvotteleva virkamies Sirpa Korkea-aho, valtiovarain controller -toiminto, sihteeri

Kutsuttuna asiantuntijana

riskienhallintapäällikkö Marke Ylikangas, Verohallinto

Poissa toimialajohtaja Aino Jalonen, valtioneuvoston kanslia

talousjohtaja Kristiina Olsson, puolustusministeriö

johtaja Antti Joensuu, työ- ja elinkeinoministeriö

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja.

3 Verohallinnon riskienhallintahanke (liite 3)

Riskienhallintapäällikkö Marke Ylikangas, Verohallinto

Marke Ylikangas esitteli Verohallinnon riskienhallintahanketta, jota on aiemmin esitelty neuvottelukunnan kokouksessa syyskuussa 2019, kun hanke oli käynnistynyt. Hankkeen oli määrä valmistua toukokuussa 2020, mutta aikataulusta tullaan hieman myöhästymään siitä syystä, että Verohallinnossa on juuri käynnistynyt kaksi suurta strategista hanketta, joilla on vaikutusta myös riskienhallintaan.

Hankkeessa on toteutettu kysely mm. ylimmälle johdolle, projektipäälliköille sekä riskienhallinnan parissa työskenteleville henkilöille. Kyselyn tulosten perusteella kehitettävää havaittiin erityisesti mm. projektien riskienhallinnassa sekä riskienhallinnan työkaluissa. Kyselyä on tarkoitus toistaa ainakin muutama vuosi eteenpäin, jotta nähdään riskienhallintahankkeella aikaansaatuja muutoksia toiminnassa. Tällä hetkellä hankkeessa työskennellään riskienhallintamallin ja – prosessin konkretisoinnin parissa ja mm. määritetään käsitteitä, että kaikilla tahoilla olisi yhtenäiset käsitykset.

Verohallinnossa on päätetty yhdistää sisäisen valvonnan ohjesääntö ja riskienhallintapolitiikka yhdeksi dokumentiksi: Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Tähän oli päädytty VTV:n antaman suosituksen perusteella.

Keskustelussa tuotiin esille, että Verohallinnon riskienhallintahanke toimii hyvänä mallina myös muille tahoille valtionhallinnossa. Verohallinnon laatimia menettelyjä voidaan mukauttaa organisaation koon ja toiminnan perusteella omaan käyttöön sopivaksi. Tästä syystä riskienhallintahankkeen etenemisen seurantaan oli mielenkiintoa myös tulevisissa neuvottelukunnan kokouksissa. Verohallinnon riskienhallintahankkeessa oli törmätty valtionhallinnon yhteisiin palveluntuottajiin, joita voisi olla tarkoituksenmukaisempaa arvioida kootusti ylemmällä tasolla, koska niillä on yhteys useiden organisaatioiden riskienhallintaan.

Päätös: Todettiin tiedoksi. Esitysmateriaali on neuvottelukunnan Tiimeri-työtilassa kokouksen kansiossa.

4 VTV:n tilintarkastuksen uusi organisointi ja muut ajankohtaiset (liite 4)

Apulaisjohtaja Väinö Viherkoski, VTV

Väinö Viherkoski kertoi VTV:n tilintarkastuksen uudistamisesta, joka on osa vuonna 2019 alkanutta koko VTV:n organisaatiouudistusta. Tarkastustoiminta on toukokuussa 2020 organisoitu aihealueittaisiin tiimeihin ja toimintaa ollaan parhaillaan käynnistämässä. Tarkastajat ovat jakautuneet kuuteen tiimiin; yksi tiimi vastaa talousarvion noudattamisen tarkastuksista, yksi tiimi tarkastaa yhteisiä prosesseja ja neljä tiimiä vastaa asiakaskohtaisista tarkastuksista (mm. tilinpäätöstarkastukset sekä asiakkaiden tietojärjestelmien ja erityispiirteiden mukaiset tarkastukset).

Asiakasrajapinnassa toimivissa neljässä tiimissä on tavoiteltu synergiaetua tarkastuskohteita yhdistävän aiheen kautta. Tiimejä yhdistävät tarkastusaiheet ovat valtionavut, omaisuuden hallinta (tase), turvallisuusteema sekä kulutusmenopohjaiset virastot. Tarkastuskohteet on näiden yhdistävien aiheiden perusteella jaettu tarkastustiimien vastuulle, mutta ensimmäisen

tarkastusvuoden jälkeen asiakasjakoa tiimeihin arvioidaan ja tehdään mahdollisesti muutoksia. VTV on myöhemmin syksyllä järjestämässä tiimikohtaisia infotilaisuuksia kirjanpitoyksiköille, jossa uusista tarkastuskäytännöistä kerrotaan enemmän.

Tilintarkastusuudistuksen myötä muuttuvia asioita ovat esim. perustarkastusten keskittäminen, tietojärjestelmäavusteisen analyttisen tarkastuksen lisääntyminen, tilikauden aikaisen tarkastuksen aikaistuminen, raportoinnin nopeutuminen sekä poikkileikkaavat tarkastukset. Toisaalta myös kirjanpitoyksikkökohtaiset tilinpäätöksen tarkastukset ja niistä raportointi jatkuu ennallaan, mutta asiakaskohtaisiin erityiskysymyksiin voidaan keskittyä enemmän.

Viherkoski kertoi myös havaintoja tilikauden 2019 tilintarkastuksista. Yleisesti ottaen tarkastushavainnot ovat vähentyneet, joka indikoi hallinnon prosessien kehittymistä. Esimerkiksi kielteisen laillisuuskannanotot olivat samalla tasolla kuin vuoden 2018 tarkastuksissa. Pääosin havainnot koskivat puutteita talousarvion noudattamisessa, mutta havainnoissa ei huomattu tahallisuutta.

Esityksen jälkeisessä keskustelussa tiedusteltiin, että tulevatko VTV:n tilinpäätöstarkastukset nopeutumaan. Viherkosken mukaan vuoden 2020 osalta ei valtion tilinpäätöstarkastuksen aikataulun osalta ole odotettavissa muutoksia, mutta muutaman vuoden päästä tämä voisi olla jo mahdollista. Suuret keskitetyt aineistotarkastukset, joita suunnitellaan toteutettavan tilikauden loppupuolella, mahdollistavat virheiden korjaamisen jo tilikauden aikana ja nopeuttavat tilinpäätöksen tarkastamista.

Päätösehdotus: Todettiin tiedoksi. Esitysmateriaali on neuvottelukunnan Tiimeri-työtilassa kokouksen kansiossa.

5 Sisäisen tarkastuksen jaoston asiat (liite 5)

Neuvotteleva virkamies Heli Irola, valtiovarainministeriö

Heli Irola kertoi lyhyesti sisäisen tarkastuksen jaoston kokouksessa 23.4.2020 esillä olleista aiheista. Kokouksessa oli käsitelty Tietokiri II-hanketta, sisäisen tarkastuksen malliohjesääntön päivitystä sekä tiedonhallintalautakunnan suositusta koskien sisäisen tarkastuksen valvontatehtäviä.

Sisäisen tarkastuksen malliohjesääntöön on tehty päivitys, jonka mukaan sisäisellä tarkastuksella on oikeus salassa pidettäviin tietoihin, mikäli kyseessä on tarkastus, joka on kansliapäällikön tai viraston pääjohtajan hyväksymä, tai tarkastusaihe kuuluu sisäisen tarkastuksen hyväksyttyyn vuosisuunnitelmaan.

Tiedonhallintalautakunta on antanut suosituksen, jonka mukaan sisäisen tarkastuksen asiantuntijaresursseja voidaan käyttää apuna myös valvonnan toteuttamisessa johdon niin päätettäessä. Sisäisen tarkastuksen jaosto on erimielinen annetusta suosituksesta ja on viestinyt asiasta Tiedonhallintalautakunnalle. Jaosto jatkaa syksyn kokouksessa keskustelua suosituksesta.

Päätösehdotus: Todettiin tiedoksi. Esitysmateriaali on neuvottelukunnan Tiimeri-työtilassa kokouksen kansiossa.

6 Neuvottelukunnan kyselyn tulokset (liite 6)

Valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarainministeriö

Esko Mustonen kertoi neuvottelukunnassa toteutetun kyselystä, jonka viitekehyksenä on soveltuvin osin käytetty sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Kyselyllä haluttiin kartoittaa, miten sisäisen valvonnan toimintaympäristö on poikkeusoloissa muuttunut ja kuinka organisaatioiden riskienhallinta on sopeutunut nopeasti muuttuneisiin olosuhteisiin.

Tulosten analysoinnin perusteella ei noussut esille mitään erityisiä ongelmia. Vastaukset painottuivat yleisesti ottaen asteikon positiiviselle puolelle, joten kyselyn perusteella tilanne vaikuttaa hyvältä vastaajaorganisaatioissa.

Päätösehdotus: Todettiin tiedoksi. Esitysmateriaali on neuvottelukunnan Tiimeri-työtilassa kokouksen kansiossa.

7 Muut asiat

- Puheenjohtaja kertoi, että valtioneuvostotasoista riskienhallintaa valmisteleva työryhmä on asetettu ja työryhmän jäseniin ollaan lähipäivinä yhteydessä ensimmäisen kokouksen osalta (liite 2).
- Julkisen hallinnon digiturvallisuuden [periaatepääätös](#) ja siihen liittyvä [toimeenpanosuunnitelma](#) on julkaistu huhtikuussa.
- Kimmo Rousku kertoi, että digiturvallisuus ja verkkorikollisuuden lisääntyminen poikkeustilanteen aikana on ollut esillä VAHTI-johtoryhmässä. Tilanteen kartoittamista varten oli päätetty laatia kysely liittyen koronatilanteeseen ja digiturvallisuuteen. Kysely oli lähössä aivan lähipäivinä virastojen kirjaamoihin.

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous syyskuussa 2020.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 15.30.

Liitteet

Liite 1 Pöytäkirjaluonnos 13.2.2020
 Liite 2 Valtioneuvostotasoista riskienhallintaa valmistelevan työryhmän asettamispäätös
 Liite 3 Verohallinnon riskienhallintahanke
 Liite 4 VTV:n tilintarkastusuudistus 2020
 Liite 5 Sisäisen tarkastuksen jaoston kokous 23.4.2020
 Liite 6 Neuvottelukunnan kyselyn tulokset